

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring av to forskrifter til ny barnevernslov

Høringens saksnummer: 22/3743

Høring: Høring av to forskrifter til ny barnevernslov

Levert: 02/17/2023 14:03:46

Svar type:

Jeg svarte som: Annen offentlig etat

Avsender: Folkehelseinstituttet

Kontaktperson: Tonje Holt

Kontakt e-post: tonje.holt@fhi.no

Hørings svar fra FHI: Forslag til ny forskrift om fosterhjem

Folkehelseinstituttet (FHI) viser til høringsnotat fra Barne- og familiedepartementet om ny forskrift om fosterhjem. Formålet med forslaget er å revidere gjeldende forskrift i samsvar med lovendringene i ny barnevernslov. Forskriftsforslaget skal tydeliggjøre ansvarsforholdet mellom barnevernstjenesten (bvt) og fosterforeldrene. Forslaget viderefører i stor grad gjeldende rett, men foreslår samtidig noen nye bestemmelser, noen presiseringer samt noen materielle endringer.

FHI støtter i all hovedsak forslag om ny forskrift, og vurderer at det vil være til barnets beste at ansvarsforholdet mellom bvt og fosterforeldrene tydeliggjøres. FHI støtter videre departementets vurderinger av det flere steder kan være hensiktsmessig å vise til eller gjenta lovens bestemmelse for å tydeliggjøre helheten i barnevernstjenestens og fosterforeldrenes ansvar. FHI har likevel noen konkrete innspill til forslaget. Særlig vurderer vi at det er hensiktsmessig at det i forskriftsteksten i større grad presiseres at barnets beste skal ivaretas, og at det skal spesifiseres at barnets alder, utvikling og helsebehov skal legges til grunn i vurderinger der det er aktuelt.

Vi har redegjort for innspillene i teksten nedenfor. Konkrete forslag til endringer i forskriftsteksten er markert i kursiv.

Til forskriftens § 1 og § 2 Formål og virkeområde

FHI støtter formålet og virkeområdet slik det er formulert i forskriften, men foreslår å legge til en tekst i annet ledd av § 1, slik at barnets beste presiseres.

- «Forskriften skal bidra til at fosterforeldrene settes i stand til å utøve sitt ansvar for barnet, *i tråd med barnets beste*».

Til forskriftens § 3 Samarbeid

FHI stiller seg bak forslaget om at barneverntjenestens og fosterforeldrenes plikt til å samarbeide inkluderes i forskriften, da dette vurderes å være til barnets beste. I forskriftsteksten er det imidlertid ikke noe krav til innhold, form eller omfanget på samarbeidet mellom bvt og fosterforeldre. I teksten tilhørende høringsnotatets punkt 5.3 står det at det kommer frem av fosterhjemsavtalen at samarbeidet skal omhandle mål, opplegg og tidsplan i avtalene, og eventuell tilbakeføring av barnet. Det bør vurderes om dette også bør spesifiseres i forskriftsteksten (første ledd).

I annet ledd, som omhandler samarbeidet mellom fosterforeldre og foreldre, stiller FHI seg kritisk til at bvt ikke nevnes som en aktør i samarbeidet mellom fosterforeldre og foreldre. Det kan forstås dithen at det kun er fosterforeldrene alene som har ansvar for samarbeidet med barnets foreldre, uten bistand fra bvt eller andre. FHI foreslår derfor å legge til en setning i ledd to av § 3. I tillegg er det ikke (som det heller ikke er i teksten om samarbeidet mellom bvt og fosterforeldrene) spesifisert omfang, innhold eller form på samarbeidet. Vi foreslår at det legges til en setning om disse aspektene, og at aspektene må vurderes i tråd med barnets beste.

- «Fosterforeldre skal så langt som mulig samarbeide med foreldre og andre som skal ha samvær og kontakt med barnet. *Barnevernstjenesten skal bistå i dette samarbeidet, gjennom å hjelpe til, gi råd og tilrettelegge for samarbeid. Samarbeidets innhold, form og omfang skal vurderes i tråd med barnets beste.*»

Til forskriftens § 4 Krav til fosterforeldre

FHI støtter i all hovedsak teksten i forskriften slik den er formulert, men stiller seg kritisk til at spesifisering av tidspunkt for opplæringen er tatt ut. FHI er uenig i at «før barnet flytter inn» kan oppleves som absolutt dersom unntak også nevnes i teksten. I motsatt fall (dersom tidspunktet ikke presiseres), er det risiko for at opplæringen skjer uforholdsmessig sent og i etterkant av at barnet flytter inn, noe som kan stå i motsetning til barnets beste. FHI foreslår derfor å legge til en setning tilsvarende setningen som er beskrevet under § 6 (“Omsorgskommunens godkjenning av fosterhjem”):

- «Fosterforeldre skal gjennomføre grunnleggende opplæring, jf. barnevernsloven § 16-3 tredje ledd a. Opplæringen skal være i tråd med nasjonale faglige anbefalinger og *skal skje før barnet flytter inn, med mindre opplæringen ikke lar seg gjennomføre i en akuttsituasjon. I disse tilfellene skal opplæringen skje så snart som mulig etter at barnet har flyttet inn.*»

Til forskriftens § 5 Valg av fosterhjem til det enkelte barn

FHI foreslår at barnets alder og utviklingsperiode i større grad trekkes frem under § 5. Barnets utviklingsperiode vil ha avgjørende betydning for barnets behov, og dermed også de krav som stilles til fosterforeldrene. Vi vurderer at dette i for liten grad er hensyntatt slik forskriftsteksten fremstår nå. Helt konkret vurderer FHI at dette kan forbedres med noen små språklige endringer:

- «Barnevernstjenesten i omsorgskommunen skal velge et fosterhjem som er egnet til å ivareta det enkelte barns behov utfra barnets, jf. barnevernsloven § 9-5, og legge avgjørende vekt på hensynet til barnets beste *vurdert ut ifra barnets alder og utvikling*. Barnevernstjenesten skal i sin vurdering ta hensyn til barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn *samt barnets alder og utvikling*. Barnet skal få forståelig og *alderstilpasset* informasjon og gis anledning til å medvirke ved valg av fosterhjem, jf. barnevernsloven § 1-4.
- «Når barnevernstjenesten vurderer dette, må de *særlig* se hen til:

o a. Barnets egenart, *særlig barnets alder, utvikling og psykiske og fysiske helse*

FHI foreslår i tillegg å legge til et moment som omhandler barnets fritidsaktiviteter/interesser. For eksempel kan barnet være involvert og engasjert i en fritidsaktivitet som kan ha stor betydning for han eller hennes hverdag, utvikling, trivsel, og identitet, og det å legge til rette for at barnet kan fortsette med dette,

mener vi er et viktig moment i vurdering av fosterhjem. Dette vurderer vi er noe annet enn barnets egenart, og foreslår at punktet legges til som et nytt «punkt c» (og som en konsekvens flyttes de andre bokstavpunktene)

- «*c. Barnets fritidsaktiviteter og interesser.*»

Departementet ber om høringsinstansenes innspill på om momentlisten skal fremstå som uttømmende, eller kun listes opp som viktige eksempler. FHI vurderer det dithen at det også kan være andre momenter som er sentrale for vurderingen av hvert barns individuelle behov, og for ikke å utelukke disse foreslår vi å legge til «særlig» i teksten som innleder til momentlisten

- «Fosterforeldrene skal ha de nødvendige forutsetninger for å ivareta det enkelte barns særlige behov. Når barnevernstjenesten vurderer dette, må de *særlig* se hen til»

FHI vurderer videre at det kan være en fordel å spesifisere at når det gjelder fosterforeldrenes helsetilstand, gjelder dette både psykisk og fysisk helsetilstand, og foreslår å endre til:

- «Barnevernstjenesten skal innhente opplysninger om fosterforeldrenes *psykiske og fysiske* helsetilstand»

Til forskriftens § 6 Omsorgskommunens godkjenning av fosterhjem

FHI støtter at det tydelig er presisert når godkjenningen skal gjøres. Vi har ingen øvrige merknader til teksten i § 6.

Til forskriftens § 7 Inngåelse av fosterhjemavtale

FHI støtter tekstforslaget i ny forskrift, men mener det det hadde vært hensiktsmessig å eksemplifisere hva som menes med «andre tilfeller» (første ledd), for eksempel at dette kan gjelde ved bruk av fosterhjem som hjelpetiltak.

Til forskriftens § 8 Oppfølging av barnet

FHI støtter i all hovedsak teksten som foreligger under § 8. Vi ønsker imidlertid igjen å bemerke at barnets alder er et viktig moment som vil ha avgjørende betydning for barnets oppfølgingsbehov, og foreslår å legge til «alder» i annet ledd:

- «Oppfølgingen av barnet skal være helhetlig og tilpasset barnets behov og *alder, ...*»

Vi viser også til FHI's svar på høringen «Oppfølgingen av barn på institusjon». FHI's innspill der er relevante også inn i denne høringen, særlig gjelder dette:

- Anbefaling om at det spesifiseres i forskriftsteksten at barnets helse og skolegang er særlig viktig å hensynta i den helhetlige oppfølgingen av barnet.
- Anbefaling om at hyppigheten på kontakten spesifiseres utover at den skal være regelmessig og tett dersom barnets situasjon tilsier det. Det kan videre være hensiktsmessig å gi noen eksempler på der barnets situasjon fordrer særlig tett kontakt, for eksempel (i annet ledd):

o «Barnevernstjenesten må ha regelmessig kontakt med barnet og tett kontakt hvis barnets situasjon tilsier det, *for eksempel ved akutt plasseringer, og der barnet har et omfattende behov for helsehjelp*».

- FHI støtter at barnet er med å medvirke i valg av kommunikasjonsform og

hyppighet i kontakt med bvt. Samtidig er det viktig at formen som velges innebærer en reell og støttende kommunikasjon, slik at man ikke risikerer at kontakten for eksempel reduseres til en enkel SMS to ganger i året med et kort spørsmål og svar om hvordan det går.

FHI støtter forslaget om at hvert barn i fosterhjem skal ha en kontaktperson i bvt, men det er ikke spesifisert om det er kontaktpersonen som har ansvar for å sikre nødvendig og regelmessig kontakt mellom barnet og bvt. Dette bør spesifiseres.

Til forskriftens § 9 Oppfølging av fosterfamilien

Under andre ledd er det uklart hva som menes med «faglige virkemidler»: «Barnevernstjenesten må jevnlig vurdere om det er behov for økonomiske, praktiske eller faglige virkemidler». Det kan være hensiktsmessig å spesifisere eller komme med noen eksempler her.

FHI støtter at man endrer ordet fra fosterhjem til fosterfamilie i andre ledd, ettersom oppfølgingen gjelder hele familien som bor i fosterhjemmet. Det vurderes som hensiktsmessig at det også i fjerde ledd av § 9 står fosterfamilie fremfor hjem:

- - Barne-, ungdoms- og familieetaten har ansvar for å følge opp hjem *fosterfamilier* som etaten tilbyr etter barnevernsloven.....»

Til forskriftens § 10 Oppfølgingsbesøk

FHI støtter at det i forskriftsteksten er spesifisert at barnevernstjenesten skal legge til rette for at barnet fritt kan uttale seg om alle sider ved oppholdet i fosterhjemmet, og for at det får gitt uttrykk for sine meninger før antall besøk eventuelt reduseres. Samtidig vil vi bemerke at det ikke står noe om hvordan man skal legge til rette for dette, og hvilken rolle kontaktpersonen har i denne kontakten. Det bør vurderes om dette bør spesifiseres.

FHI savner videre at det i forskriftstekstens andre ledd også legges til rette for at andre aspekter ved barnet blir belyst i oppfølgingsbesøket, særlig oppfølging av barnets helse og skolefungering. Forslag til ny tekst:

- «Barnevernstjenesten skal legge til rette for at barnet fritt kan uttale seg om alle sider ved oppholdet i fosterhjemmet, *samt om andre behov barnet kan ha, herunder oppfølging av barnets helsebehov og skolegang*», og gi barnet informasjon om hvordan opplysninger fra barnet kan bli benyttet.

Til forskriftens § 11 Informasjon til barnet og fosterhjemmet

FHI støtter bestemmelsen i forskriften om bvts ansvar for å gi informasjon til barnet og fosterhjemmet. FHI har noen små språklige forslag for å sikre at informasjonen tilpasses barnets alder og er i tråd med barnets beste.

- «Barnevernstjenesten skal gi barnet *alderstilpasset* informasjon om hva det vil si å bo i fosterhjem, og om bakgrunnen for at barnet bor i fosterhjem.»

Når det gjelder teksten i annet ledd, foreslår departementet å ikke forskriftsfeste eksempler på relevante forhold å opplyse fosterforeldrene om, ettersom det her må gjøres konkrete vurderinger av hva som er relevant. FHI mener imidlertid at opplysninger knyttet til barnets helse og fungering på skolen er særlig aktuelt og mener at disse forholdene bør spesifiseres i forskriftsteksten:

- - Barnevernstjenesten skal gi fosterforeldrene informasjon som er nødvendig for at fosterforeldrene skal kunne ivareta omsorgen for barnet. *Informasjon om*

barnets helse og skolefungering anses som særlig relevant.

Til forskriftens § 13 Omsorg for barnet

FHI har ingen merknader til dette punktet utover å berømme departementet for å ha tydeliggjort fosterforeldrenes ansvar for å legge til rette for at barnet får medvirke i alle forhold som gjelder barnet i fosterhjemmet.

Til forskriftens § 14 Informasjon til barnevernstjenesten og tilgang til fosterhjemmet

FHI mener at oppfølgingen og informasjon som gjelder barnets helse bør inkluderes i forskriftsteksten, første ledd, slik det er redegjort for under høringsnotatets punkt 8.3

- «Dersom det inntreffer forhold ved barnet i fosterhjemmet eller i fosterhjemmet for øvrig som barnevernstjenesten bør kjenne til, skal fosterforeldrene så snart som mulig informere barnevernstjenesten. Det samme gjelder forhold knyttet til barnets familie og nettverk. *Fosterforeldrene skal holde barnevernstjenesten løpende orientert om barnets helse og eventuelle behov for helsehjelp.*»

FHI foreslår videre at barnets beste presiseres i forskriftsteksten, tredje ledd. Vi vurderer at barnets beste særlig bør løftes frem i forbindelse med samlivsbrudd, der fosterforeldrene kan være i en krisesituasjon og viktige avgjørelser ofte tas raskt.

- Fosterforeldrene skal så tidlig som mulig informere barnevernstjenesten ved samlivsbrudd, og samarbeide med barnevernstjenesten for å ivareta barnet *i tråd med barnets beste*. Barnevernstjenesten må samtidig vurdere kontakten barnet skal ha med fosterforeldrene og eventuelt inngå avtale med fosterforeldrene om dette. *Avtalen skal være i tråd med barnets beste.*

Til forskriftens § 16 Tilsyn med barn i fosterhjem

FHI foreslår at det i første ledd fremheves at tilsyn med barnets omsorg også omfatter barnets helse og skolegang, slik det er fremhevet for barnets etniske, religiøse, språklige og religiøse bakgrunn:

- «Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med at barnet får forsvarlig omsorg, og at forutsetningene i vedtaket følges opp. Dette omfatter også tilsyn med *at barnets helse og skolegang ivaretas, i tillegg til* at barnets etniske, kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn ivaretas på en hensiktsmessig måte, herunder samiske barns særskilte rettigheter

Til forskriftens § 17 Tilsynsperson

FHI foreslår at det i annet ledd inkluderes at opplæringen og veiledningen skal omfatte barns grunnleggende behov

- «Fosterhjems kommunen skal gi tilsynspersonen nødvendig opplæring og veiledning. Opplæringen skal blant annet omfatte rammene for barnevernstjenestens ansvar for barnet, tilsynsfunksjonen, samtaler med barn, kunnskap om omsorgssvikt *og barns grunnleggende behov*, rapportskrivning og barnets rettigheter»

Til forskriftens 18 Utføring av tilsyn

FHI foreslår at man i annet ledd legger til at barnet skal kunne gi uttrykk for alle forhold som er relevante for barnet, ikke bare forholdene i fosterhjemmet. Dette kan

for eksempel omfatte barnets helse og skolefungering

- «Tilsynspersonen skal ta kontakt med barnet. Barn som er i stand til å danne seg egne meninger skal fritt kunne gi uttrykk for sitt syn på forholdene i fosterhjemmet, *og andre forhold som er relevante for barnet*. Tilsynspersonen skal legge til rette for samtale med barnet uten at fosterforeldrene er til stede. Barnet skal gis informasjon om videre oppfølging og om hvordan opplysninger fra barnet kan bli benyttet».

Oppsummering

Oppsummert støtter FHI i all hovedsak forslag om ny forskrift, og vurderer at det vil være til barnets beste at ansvarsforholdet mellom bvt og fosterforeldrene tydeliggjøres.

Samtidig anbefaler FHI en enda sterkere presisering av barnets beste, og at det i større grad skal spesifiseres at barnets alder, utvikling og helsebehov skal legges til grunn i vurderinger der det er aktuelt.

Høringssvar fra FHI: Forskrift om Bufetats saksbehandling ved tilbud om barnevernstiltak til kommunen

Folkehelseinstituttet (FHI) viser til høringsnotat fra Barne- og familiedepartementet om ny forskrift som gjelder saksbehandlingen ved Bufetats tilbud om barnevernstiltak til kommunen. FHI stiller seg bak forslaget, og mener ny forskrift vil bidra til bedre samhandling mellom stat (Bufetat) og kommune når det gjelder barnevernstiltak i kommunen. Det har i lang tid vært etterlyst bedre samhandling på dette området, særlig fordi bistandsplikten har blitt ulikt tolket av ulike aktører. FHI mener derfor at ny forskrift vil føre til en tydeliggjøring av ansvarsforholdene mellom aktørene, noe vi igjen mener vil sikre at barn får tiltak i barnevernet som er til deres beste. FHI støtter også at rammene for Bufetats økonomiske ansvar tydeliggjøres, noe vi også mener vil være til barnets beste.

FHI har to innspill til forskriftsforslaget og har redegjort for disse i teksten nedenfor. Konkrete forslag til endringer i forskriftsteksten er markert i kursiv.

Til Forskriftens § 4 Utøvelse av bistandsplikten

I annet ledd, hvor det står at Bufetat skal legge kommunens informasjon om barnets og familiens behov til grunn ved utøvelsen av sin bistandsplikt, står det ingenting om hvilke krav som stilles til informasjonen som sendes om barnet fra kommunen. FHI vurderer at det ville vært hensiktsmessig å presisere at informasjonen om barnets behov må være grundig, utdypende og uttømmende beskrevet av kommunen. Det står i høringsnotatet under punkt 4.2.2 at Bufetat må vurdere om det er behov for å etterspørre ytterligere informasjon fra kommunen dersom mottatt informasjon ikke er tilstrekkelig. FHI ønsker å løfte frem at dette kan være utfordrende ettersom Bufetat ikke har møtt barnet, og at det hadde vært hensiktsmessig, og til barnets beste, om det derfor også i forskriftsteksten står noe om kravet til informasjonen som oversendes Bufetat.

Til Forskriftens § 8 Spesialiserte fosterhjem

I annet ledd, hvor det står eksempler på hva Bufetat skal legge vekt på i sin vurdering av egnet institusjonsplass for barnet, savner FHI at barnets individuelle behov også løftes frem som eksempel. Vi vurderer at det kan være en risiko for at dette ikke hensyntas når det ikke nevnes eksplisitt i forskriftsteksten, selv om det indirekte dekkes av teksten i ledd 1 av § 8. Forslag til ny tekst:

- «I tillegg til barnets individuelle behov, skal Bufetat skal i sin vurdering av egnet institusjonsplass blant annet legge vekt på barnets mening, institusjonens forutsetninger for å ivareta barnets behov, sammensetningen av barna på den enkelte institusjonen og barnets behov for nærhet til hjemstedet. Valg og innretning av den enkelte institusjonsplass må også ta hensyn til kapasiteten i tilbudet som helhet».

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.